

**Referát pro Setkání středočeských amatérských divadelníků
na 55. JH dne 4. 8. 1985 od 13.00 hod. ve Slavii v Hronově**

Vážení a milí divadelní přátelé,

dovolte mi, abych vás informoval o všem důležitém, co se v oblasti amatérského divadla ve Středočeském kraji událo od našeho loňského setkání v tomto sále, a zároveň i o tom, co nás čeká, co plánujeme na období od letošního JH do JH v r. 1986, tzn. v divadelní sezóně, která je právě přede dveřmi.

Nejdříve tedy k tomu nejdůležitějšímu, co se událo:

První akcí divadelní sezóny 1984/85 byl Festival mladého amatérského divadla v Poděbradech. Jeho 12. ročník se uskutečnil ve dnech 13.-16. a 20.-23. září v prostorách poděbradského divadla Na kovárně.

Výběr festivalových představení byl, tak jako i v minulých letech, veden snahou soustředit v Poděbradech to, co lze v amatérském divadle označit pokrokovým, inspirativním, myšlenkově mladým, dramaturgicky objevným a co nese jako společného jmenovatele znamení kvality v organické jednotě se znamením tvořivosti. V programu FEMAD, tradičně prodchnutém pracovní atmosférou, jsme vedle souborů, které se prezentovaly na minulém ŠP a JH, tj. Divadelního studia Josefa Skřivana z Brna s jevištním ztvárněním známé knížky Alexandera Milneho Medvídek Pú pod názvem Expedice, Brněnské X-ky s Komedii o Františce, pražského loutkářského souboru Paraple s Kichotáním Ludka Richtera, divadla Lampa z Prahy s kolektivním počinem nazvaným Mellem, v kterém si soubor pohrál s motivy z textů Stanislawo Lema, dále výtvarného divadla Kolotoč s jeho představením Bersidejsi a konečně vedle pražského Anebdivadla s

inscenací ...a jitra jsou zde tichá, jedním z mnoha zpracování Vasiljevovy stejnojmenné novely, jsme měli možnost shlédnout:

- Brechtovu hru Výjimka a pravidlo v provedení gottwaldovského souboru Malá scéna
- autorské představení Krennického divadla v podzemí Pluhy alebo Quo vadis, homine
- inscenaci Suchého Elektrické pumy souboru z Blanska
- recitační skupinu Vpřed z Prahy v představení nazvaném Den s Tomášem Mácou
- vodňanskou Supinu s jejím ztvárněním filmové povídky Sviť, sviť, má hvězdo, nazvaným Johanka 1920
- hru Výhra čili Výhra souboru Vizita Střediskového kulturního zařízení v Dolních Břežanech na okrese Praha-západ
- a soubor ZK ROH se Sezimova Ústí v inscenaci Koenigsmarkovy hry Kdo mluví s koněm.

Všechna představení loňského FEMAD nesla pečeť vysoké kvality a vpravdě tvořivého divadelního snažení. Navíc byl loňský FEMAD vskutku pestrou paletou žánrů, divadelních poetik i ukázkou využití takových zdrojů divadla, které nejsou jednoduše dostupné a jejichž využití otevírá další nepřeborné možnosti inscenační praxe. Jakkoliv jsme vloni konstatovali, že byl předchozí ročník právě co do skladby repertoáru výjimečným, musíme říci o posledním ročníku, že v tomto ohledu byl opět překonáním byvší, již tak vysoké, úrovně.

Představení, to je však jen půlka poděbradského festivalu. Vedle nich se uskutečnila ke každému z nich diskuse - volná tribuna názorů, jejímž zamýšleným smyslem je napomoci odhalování tajů divadelní práce, dobírání se a pojmenování podstatných i jevových stránek současné divadelní činnosti a objevování nových možností divadla, vedoucích k jeho dalšímu rozvoji.

Pracovního setkání amatérských divadelníků se zúčastnilo téměř 240 tvůrců amatérského divadla z Československa. To je počet, který byl dvojnásobkem zatím největšího počtu účastníků v minulém ročníku, který jsme ještě vloni na tomto fóru označovali jako nepřekročitelný. Nutno dodat, že cca 40-ti zájemcům o účast na FEMAD byl přitom odeslán dopis s omluvou, že je nelze již pro omezenou kapacitu mezi účastníky zařadit.

Přijetí tak velkého počtu účastníku mělo své pozitivní i negativní důsledky. Pozitivní v tom, že bylo téměř všem zájemcům, jejichž počty rok od roku narůstají, vyhověno. Ale i v tom, že si pořadatelé festivalu ověřili, že je v jejich silách zvládnout organizaci i při enormně zvýšeném počtu návštěvníků. Za to, že to pracovníci KaSS a MěNV v Poděbradech zvládli, jim náleží nemalé poděkování. Objevily se však i stinné stránky. Tou nejzásadnější byl problém smysluplného naplnění právě té druhé části FBMAD - diskusí k představením a s ním spojený problém zajištění vhodných a dostatečných prostor pro tyto diskuse a způsob jejich vedení. Loňský FEMAD jen potvrdil to, čeho si byli pořadatelé předem vědomi, že nelze v tak velkém plénu, navíc v prostorách, které jsou k dispozici, dosíci smysluplné diskuse a dobírat se v ní věci pro divadlo podstatných. Padl-li tedy na loňský FEMAD nějaký stín, padl právě na diskuse k představením. Ostatně, v řadě odborných časopisů a deníků byl pozdvižen k této součásti kritický hlas, a oprávněně, ať již autoři článků spatřovali příčiny v čemkoliv, např. v nevhodných vystoupeních některých účastníků, v práci lektorského sboru, v neochotě pléna kriticky analyzovat či ve způsobu, jakým byly diskuse vedeny.

Skutečností zůstává, že ve svých příspěvcích opomněli psychotechnické podmínky, za jakých diskuse probíhaly. Nicméně, pro pořadatele se jen staronový problém vyjevil v takové podobě, že se s ním nutně museli zabývat při přípravě dalšího ročníku.

Na loňském festivalu bylo ještě cosi nové. To cosi byla tvář Zpravodaje FEMAD, který změnil zásadní formou svoji koncepci, a to k lepšímu. Podařilo se to zvláště díky práci samotné redakce, v jejímž čele byla Zuzana Beranová, ale i díky zapojení téměř nespočítatelného množství jakýchsi pomocných redaktorů a dalších účastníků FEMAD.

Práce na jednotlivých číslech byla vlastně kolektivní prací účastníků. Byl to velice sympatický jev, neboť ne vždy jsme svědky toho, že to, co se tiskem vydává, je z nás a pro nás.

I přes to, co zde bylo řečeno v negativním smyslu, lze konstatovat - a v tom se shodujeme se všemi, kteří se k FEMAD ať písemně či ústně vyjádřili - že FEMAD 1984 znovu potvrdil své ojedinělé místo mezi divadelními přehlídkami v Československu, že památka jeho někdejších zakladatelů, především Jiřího Beneše a dr. Pavla Boška, byla i minulým ročníkem festivalu, v tom pravém slova smyslu, důstojně uctěna.

Dovolte mi, abych za sebe poděkoval všem pořadatelům a spolupracovníkům, mezi nimi zvláště Jarmile Černíkové-Drobné, ing. arch. Janu Pavlíčkovi a Janu Najmanovi, kteří jsou shodou okolností i zde v sále, za to, že svůj um a síly neúnavně věnují dalšímu oprávněnému žití poděbradského festivalu.

Další akcí minulé divadelní sezóny byla Krajská nesoutěžní přehlídka divadelní klasiky Erbenův Žebrák, memoriál Jiřího Beneše.

Na jevištích žebráckého Společenského klubu pracujících se ve dnech 18.-28. října vystřídalo 9 divadelních souborů Středočeského kraje:

- domácí soubor s programem sestaveným z výňatků z 5-ti komedií, které měl v posledních letech na repertoáru, a jimž dal název Žebrácké divadelní vzpomínání aneb Od Sládků až k Furiantům
- mladoboleslavský Kolár s téměř neznámou hrou polského klasika Piotra Choynowského Základy na písku, uvedenou pod názvem Tekutý písek
- Hudební divadlo z Lysé n. L. s rozmarným leporelem o lidské krutosti z pera členů souboru Miroslava Pokorného a Petra Moravce, nazvaným Tragedyje masopustu či-li Poslechněte, lidé!
- byšický soubor Vydra s inscenací hry Georgese Feydeaua Ťululum
- rakovnický Tyl s vlastní dramatizací prózy Boženy Benešové Věra Lukášová
- soubor z Bystřice u Benešova i inscenací Tomanova Slovanského nebe
- soubor Tyl z Českého Brodu s komedií Johana Nepomuka Nestroje Zlý duch Lumpacivagabundus
- soubor Tyl z Mnichova Hradisté s Drdovými Dalskabáty
- a Malé divadlo z Kolína s pohádkou Jaromíra Sypala O

Vendulce a Vitouškovi.

Nedílnou součástí EŽ byly besedy o zhlédnutých inscenacích zapřítomnosti členů souborů, členů krajské poroty a hostů. Vedle vlastních představení právě ony přispěly k naplnění základního poslání přehlídky, tj. k hledání odpovědi na otázku „jak promlouvat divadelní klasikou k nejaktuálnějším problémům současnosti“. 17. ročník EŽ lze považovat za velice zdařilý. Jak jednotlivé inscenace, tak besedy o nich přinesly řadu impulsů a podnětů pro inscenování klasiky. O zdar přehlídky se nepřičinila jen účast souborů, které náleží téměř ve všech případech k předním souborům kraje, ale i tradičně výborná organizátorská práce pořadatelů EŽ.

S Žebrákem je spjata i poslední krajská divadelní přehlídka v r. 1984 - Krajská soutěžní přehlídka divadelních souborů hrajících pro děti. Vzhledem k provádění rekonstrukce elektroinstalace divadla v Rakovníku, se tentokrát neuskutečnila v tradičním místě, ale ve Společenském klubu pracujících v Žebráku, který spolu s dalšími spoluorganizátory z okresu Beroun, zvláště s OKS pomohli překlenout provozní výpadek rakovnického divadla a zasloužili se tak o bezvadný průběh této potřebné akce.

Přehlídka se uskutečnila ve dnech 16.-25. listopadu, zúčastnily se jí:

- divadelní soubor z Rakovníka s inscenací pohádky Čertovy námluvy od Jar. Bařinky
- Malé divadlo z Kolína uvedlo Sypalovu pohádku O Vendulce a Vitouškovi
- soubor z Čáslavi - nováček krajských přehlídek - uvedl pohádku Pavla Gryma Šíleně prolhaná princezna

- Nové divadlo z Mělníka se zúčastnilo s pohádkou domácího autora Miroslava Vaňka Kouzlo děda Dobroděda
- kralupská Scéna s inscenací pohádky Dagmar Jandové Čarodějný bál
- a soubor Hálek z Nymburka s pohádkou Radoslava Lošťáka Diskotékové bludičky a ztracená princezna

Dramaturgický výběr - jak je zjevné - se orientoval na hry české provenience, které až na jednu výjimku vyšly v posledních zhruba pěti letech. Pozitivní snaha souborů uvádět na svá jeviště nové tituly nebyla ve většině případů vyvážena potřebným bystřejším a pronikavějším pohledem pokud jde o posouzení kvality textových předloh. Ani v jednom případě jsme se nesetkali s textem, který by bylo možno co do kvality označit za výborný. A tak podstatnou část hodnocení inscenací a besed se soubory zabraly problémy dramaturgické. Bylo tomu tak proto, že krajská přehlídka ukázala, že to jsou pro budoucí práci při inscenování her pro děti problémy nejdůležitější, že je alfou i omegou schopnost inscenátorů umět přečíst text, umět rozpoznat jeho kvality, umět s textem nakládat tak, aby se jeho faktický obsah mohl stát vkladem, který přinese ovoce v budoucnosti. A jak případně při hodnocení přehlídky poznamenala Jarmila Černíková - „nikdo z nás by se neměl vzdávat vlivu na to, aby to byla budoucnost poctivých a charakterních lidí.“

Na národní přehlídku amatérského divadla pro děti v Ostravě bylo doporučeno Malé divadlo z Kolína.

Teď poněkud předběhnu svoji řeč. Pokládám však za užitečné pozastavit se nad závěry krajské přehlídky divadelních souborů hrajících pro děti v souvislosti s velice pozitivními výsledky

krajské přehlídky vyspělých divadelních souborů, o které teprve budu mluvit. Závěry obou přehlídek jsou diametrálně odlišné. Myslím, že by bylo přínosné zamyslet se v souborech nad tím, proč tomu tak je, zvláště pak v souborech, které hrají pravidelně jak pro děti, tak pro dospělé.

Nasnadě je jeden evidentní důvod: současná produkce dramatických textů, určených dětskému publiku neoplývá valnou úrovní. Nestálo by však za pokus být skutečnými tvůrci, odmyslet si produkci DILIA a nezkusit onu obtížnější, leč nesporně přínosnější cestu, poznamenanou výrazným autorstvím, která nám umožňuje zužitkovat nemalé zdroje kvalitní dětské literatury i tvůrčí fantazie celého souboru?

Je zde řada dalších důvodů. Jedním z nich i častá praxe v souborech, a to ta, která zkouší namnoze nezkušené režisérské síly na produkci určené dětskému publiku. To je na produkci, která by měla mít záruku té nejvyšší kvality, neboť jí ovlivňujeme ty, kteří jsou pro svůj věk nejovlivnitelnější, u nichž náš dobrý inscenační výsledek může vyvolat mnoho pozitivního, stejně jako obsahově či formálně kulhající inscenace může způsobit nenapravitelné škody v myšlení a citění dětí, potažmo v jejich jednání. Je tato častá praxe z tohoto hlediska přípustná? Na tuto otázku již případně odpověděla Jarmila Černíková výrokem, který jsem zde citoval.

Dalších otázek se v těchto souvislostech vynořuje bezpočet. Zkusme se v souborech zamyslet nejprve nad těma dvěma, které jsem tu položil.

Jednou z největších akcí minulé divadelní sezóny byla Krajská soutěžní přehlídka vyspělých amatérských divadelních souborů Středočeského kraje. Její první část se konala v první polovině března v Nymburce jako 18. ročník SDH, druhá část v 2. polovině března v Rakovníku pod názvem Wintrův Rakovník. Zúčastnilo se jí celkem 10 divadelních souborů, z toho 9 soutěžně. V rámci přehlídky bylo sehráno celkem 13 představení.

V nymburském Hálkově divadle jsme měli nosnost uvidět:

- soubor Tyl z Říčan ve hře Ivana Bukovčana Než kohout zazpívá; soubor zde vystoupil nesoutěžně
- dále staronového nováčka krajské přehlídky - soubor Tyl z Kutné
- Hory ve hře současného východoněmeckého autora Richarda Leisinga Hrátky pod šibenicí
- domácí soubor Hálek v inscenaci světoznámé hry Petera Schaffera Amadeus
- soubor Havlíček z Neratovic vystoupil na nymburském jevišti v druhém nesoutěžním představení, ve hře Vlastimila Šubrta Hrdinům slzy nesluší
- mělnické Nové divadlo v inscenaci známé hry Španělského dramatika Miguela Mihury Maribel a podivná rodina
- Hudební divadlo z Lysé n. L. přejmenované na Divadlo AHA! MěKS v Lysé nad Labem s jejich Tragedyjí masopustu
- a hostující soubor Malého divadla z Ústí n. L. v Brechtově hře Matka Kuráž a její děti.

Na jevišti rakovnického „Tyláku“ vystoupily v druhé části přehlídky tyto soubory:

- soubor z Říčan ve hře Než kohout zazpívá
- soubor z Bystřice u Ben. v novince Oldřicha Daňka Zdaleka ne tak ošklivá, jak se původně zdálo
- soubor Tyl z Mnichova Hradiště v inscenaci hry Alexe

Koenigsmarka Adié, miláčku!

- neratovický soubor ve hře Hrdinům slzy nesluší
- Anfas MěKS v Černošicích v autorském přepisu Šolochovova románu Tichý Don, který na motivy a ozvěny tohoto díla napsali Eva a Vladimír Zajícovi a dali mu název Štvanec na hlavní třídě světa
- rakovnickou část, stejně jako nymburskou, uzavřelo Malé divadlo s inscenací Matky Kuráže, (neboť původně zamýšlená zelenečská Matka Guráž byla před premiérou inscenácie „Otem ako sa ráz zobudzil pán Gregor Samsa ve svojej postely a ziscil, že sa premenyl na obludný hmyz“ - tým som prirodzene nechcel povedať, že Štefánia Slobodová hrá Gregora Samsu).

Zuvedeného je patrné, že dramaturgie souborů, které se přehlídky soutěžně zúčastnily, byla orientována na současné autory, přitom ze dvou třetin na autory české a slovenské. S výjimkou Šubrtovy hry šlo o předlohy, které mají nespornou uměleckou kvalitu a jsou nositelkami závažných myšlenek, vyslovujících jasná stanoviska k našim současným lidským a společenským problémům.

Po stránce žánrové a formální jsme byli svědky pestré palety jak žánrů vážných, tak komediálních, různosti formálních postupů i divadelních poetik. Sympatické je i to, že jsme se ve dvou případech setkali i se zásadním autorským podílem na předlohách, které vytvořili členové souborů pro své soubory, tj. v případě Lysé a Anfasu.

V oblasti interpretační přinesla přehlídka především řadu úspěchů, které svědčí o cílevědomé tvůrčí práci souborů, a které nás opravňují k tvrzení, že letošní přehlídka měla mnohem vyšší - a v tomto smyslu nesrovnatelnou - úroveň, než přehlídka loňská. Nemohu jinak, než zopakovat slova, která byla vyřčena již v závěru přehlídky, neboť jsou výstižnou charakteristikou

nejen úrovně inscenací uvedených na přehlídce samé, ale vztahují se k širší platformě současné amatérské divadelní činnosti ve Středočeském kraji a mající proto i obecnější platnost.

Oněch 9 soutěžních představení, z nichž 8 nastudovali amatérští režiséři za spolupráce amatérských scénografů, bylo dokladem jevu, který vypovídá o nové kvalitě. Mnohokrát bylo řečeno, že nejdůležitějším článkem řetězu amatérského divadla je režie a spolu s ní scénografie. Mnohokrát bylo konstatováno, že ve Středočeském kraji je to článek, který má značné slabiny. 9. krajská přehlídka ukázala důvody domnívat se, že se tento nejdůležitější článek řetězu zpevňuje, že začíná měnit svoji kvalitu, že se loučí s tápáním, nahodilostí, nepřipraveností a spěje k poučenosti, cílevědomosti, invenčnosti, a že tedy doby, kdy umělecká a myšlenková kvalita předlohy zůstala jenom na papíře a neprojevila se v inscenaci, protože režisér nedovedl tyto kvality ani najít, natož je realizovat v inscenaci, snad už zůstávají za námi.

Jaké jsou to důvody, které nás vedou k této domněnce? Ukázalo se, že na všech inscenacích přehlídky je patrné, že jejich tvůrci vědí o čem, jak a proč hrát. Ač je to paradoxní, i v tom jediném případě, kdy se předloha postupným zkoumáním ukázala jako nekvalitní. Že tedy dramaturgická práce na rozkrytí a rozboru textu, úpravách, škrtech, se dostává na dobrou úroveň.

Ukázalo se ale navíc, že to inscenátoři nejen vědí, ale že to dokážou i divákovi sdělit inscenací, a ne jen článkem

v programu nebo obsáhlým vysvětlováním v kuloárech. Že tedy pojmy jako koncepce představení, sdělnost hlavní myšlenky, správná volba žánru, jednota režijního a scénografického řešení přestávají být pojmy, které uplatňujeme jen v diskusích, a stávají se konkrétní realitou v inscenaci. V představeních, která jsme na krajské přehlídce viděli, byly samozřejmě rozdíly v míře jejich naplnění a v dokonalosti jejich provedení, neboť obé je závislé na tvůrčí invenci, poučenosti i zkušenosti, která je u každého tvůrce jiná.

Obě tato zjištění, která přinesla krajská přehlídka, jsou radostná. Svědčí o tom, že amatérští režiséři ve spolupráci se scénografy a samozřejmě i herci udělali krok vpřed na cestě za moderním divadlem, jímž je bezesporu divadlo myšlenky, v jehož centru pozornosti je člověk - člověk, kterému dává na scéně konkrétní podobu herec.

Skutečnost, že na přehlídce nebyla inscenace, která by neobsahovala svébytnou výpověď souboru k nejaktuálnějším otázkám našeho jsoucna, vypovídá navíc ještě o jednom důležitém jevu. Jedna každá inscenace byla dokladem toho, že si soubory uvědomují, že divadlo, jako předmět jejich zájmové činnosti, je nedílně i nástrojem k prosazování cest společenského pokroku, k vyjádření jejich postojů a stanovisek, že si plně uvědomují význam společenské role divadla. S výjimkou jedné inscenace byla přehlídka také dokladem toho, že soubory nechápou společenskou roli divadla zjednodušeně, tj. že se neprojevuje jenom v samotné volbě titulu, ale zejména ve způsobu tvořivého ztvárnění obsažných předloh, které si vybraly, aby jejich prostřednictvím živě promlouvaly ke svým divákům o aktuálních problémech světa, ve

kterém žijeme.

Pochopitelně, míra účinného oslovení diváka, apelativnosti a tvořivosti byla u jednotlivých inscenací rozdílná.

Celkově krajská přehlídka, jako zrcadlo úrovně amatérských divadelních souborů Středočeského kraje, ukázala velice dobré výsledky práce, které jsou nepochybně tím nejlepším příspěvkem souborů k oslavám 40. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou, na jehož počest se přehlídka uskutečnila.

Cenu za nejlepší inscenaci nymburské části přehlídky získal soubor z Lysé n. L. za inscenaci Tragédie masopustu, který byl zároveň porotou doporučen na 1. místě k účasti na letošním JH.

Cena za nejlepší inscenaci rakovnické části byla udělena DS z Mnichova Hradiště za inscenaci hry Adié, miláčku! Soubor byl s touto inscenací porotou doporučen jako náhradní k účasti na JH.

Pro úplnost zbývá dodat, že doporučení poroty, pokud jde o náhradní představení na JH, nebylo ředitelem SKKS jako hlavního garanta soutěžní přehlídky potvrzeno a na místo mnichovohradištského souboru byl jako náhradní doporučen soubor z Říčan s inscenací Bukovčanova hry Než kohout zazpívá.

Na národní přehlídku ruských a sovětských divadelních her ve Svitavách byl doporučen DS Anfas se svou inscenací Štvanec na hlavní třídě světa.

Dovolte ještě malý dovětek v souvislosti s krajskou přehlídkou vyspělých amatérských DS. Pokud jsem předeslal, že slova, která byla vyřčena již v závěru přehlídky, jsou

charakteristikou současné úrovně našeho amatérského divadla, a že se vztahují k širší základně, nemínil jsem tím přirozeně, že se vztahují na tuto základnu celou, ale na tu její část, kterou lze označit jako jakýsi progresivní předvoj, k němuž lze řadit rámcově všechny pravidelně pracující soubory, s kterými se setkáváme na krajských přehlídkách, které nazýváme - a ne zcela přesně - vyspělými či krajsky sledovanými soubory, a který tedy nelze ztotožňovat se soubory, které se zúčastnily letošní přehlídky vyspělých souborů. Pokud bychom měli vyjádřit počet těchto souborů, byl by jen o něco málo vyšší než dvojnásobný počet souborů, které se prezentovaly na letošní přehlídce. Ze skutečnosti, že v kraji existuje něco málo přes 100 činoherních amatérských divadelních souborů, což je pětinasobek, je zjevné, že před námi všemi stojí ještě velký kus práce.

Zdaleka ne totiž všichni, kdož na sebe vezmou společensky odpovědný úkol a stanou před souborem jako jeho vůdčí osobnost, mají dostatečný přehled o úrovni práce ostatních souborů, a ne všichni jsou na svoji úlohu vybaveni jak po stránce odborné, tak politické, když už pomím, že ani přítomnost dispozic, souvisejících s oběma těmito stránkami, ještě stále nic neznamena, neboť struktura lidské činnosti neobsahuje jen schopnost poznávat a hodnotit, ale jejím neoddělitelným organickým článkem je i schopnost tvořit. V našem případě pak tvořit umělecky. Je jasné, že míra této tvořivosti je u každého jednotlivce rozdílná a nelze ji apriori nárokovat u všech vrchovatě. Domnívám se však, že současný stupeň rozvoje amatérského divadla nutně vyžaduje u každého režiséra a každé další tvůrčí osobnosti souboru

apriori nárokovat vedle jisté schopnosti tvořit, především schopnosti poznávací, tj. ty, které souvisí s jeho odborností divadelníka, jakož i schopnosti hodnotit a to jak po stránce ideové, tak umělecké.

Prosazení těchto nároků je úkolem nejen okresních kulturních středisek a dalších kulturně výchovných zařízení, jimi organizovaného vzdělávání či kritického hodnocení výsledků práce divadelních souborů atd., ale také i úkolem, který by si měl sám sobě uložit každý jednotlivec, který se postaví do čela souboru a v jehož rukou je tak osud účelně stráveného volného času celého, namnoze dosti početného, kolektivu souboru.

Tato slova se bezprostředně váží i k další přehlídkové akci, která byla v minulé sezóně poslední, a sice ke Krajské soutěžní přehlídce vesnických a zemědělských divadelních souborů Středočeského kraje. Uskutečnila se již tradičně na dvou místech - ve Žlebech a v Libici n. C. v druhé polovině dubna t.r. Letošního 17. ročníku se zúčastnilo 6 souborů, z toho 4 se soutěžními inscenacemi:

První Části ve Žlebech:

- domácí dětský div. soubor nesoutěžně s pohádkou Karla Svobody Princezna štika
- soubor Posázaví z Chocerad s hrou Jiřího Šímy na motivy románu Patricka O'Ryana Jak jsem vyhrál válku
- dolnokralovický soubor s komedií Fr. Xavera Svobody Poslední muž
- a vinařické studio „D“ s Drdovými Hrátky s čertem

V Libické části vystoupil:

- DS z Bystřice u Ben. s inscenací hry Oldřicha Daňka Zdaleka ne tak ošklivá, jak se původně zdálo
- a v závěru přehlídky vystoupil j.h. říčanský soubor s inscenací hry Než kohout zazpívá.

Dramaturgie souborů, které se zúčastnily letošní přehlídky, se tedy orientovala výlučně na díla českých autorů. Srovnáme-li počet představení loňské přehlídky a její výsledky s přehlídkou letošní, musíme nutně konstatovat, že jak co do počtu, tak i kvality jsme v letošním roce nezaznamenali srovnatelných výsledků. Tímto tvrzením není nikterak popřena vysoká a svým způsobem mimořádná úroveň práce bystřického souboru, který byl se svou inscenací Daňkovy hry doporučen k účasti na národní přehlídce ve Vysokém n. Jiz., ani velice pěkný výsledek, kterého dosáhl soubor z Dolních Kralovic. Není tím popřena ani skutečnost, že přehlídka byla i letos přínosnou konfrontací výsledků práce souborů, pracujících v místech, která mají charakter venkovské obce, a to tím spíše, že byla nezastupitelnou příležitostí pro všechny soubory k uvědomění si dosaženého stupně úrovně jejich práce, jejich dalších možností a konkrétních úkolů, které před nimi stojí. Ve svém celku pak přehlídka nesporně přinesla řadu podnětů k potřebnému zamyšlení nad dalšími cestami vývoje vesnických a zemědělských divadelních souborů ve Středočeském kraji.

Aby výčet přehlídkových akcí, majících širší působnost než okresní, byl úplný, je třeba se alespoň stručně zmínit o dvou přehlídkách, které sice nejsou pojaty mezi akce Středočeského festivalu ZUČ, ale které si rok od roku vydobývají své oprávněné místo mezi nejdůležitějšími akcemi

amatérského divadla, uskutečňovanými ve Středočeském kraji.

První z nich je přehlídka angažovaných her v Bakově n. Jiz. v okrese Mladá Boleslav, jejímž posláním je uvádět inscenace bojující za ideály pokroku a míru. Přehlídka je soutěžní. V listopadu loňského roku se uskutečnil její čtvrtý ročník pod heslem „Za mír a život na naší planetě“.

Druhou přehlídkou, která přesahuje, tak jako bakovská rámec okresu i kraje, neboť se jí účastní soubory i z jiných krajů, je Divadelní červen, přehlídka amatérského hudebního divadla v Lysé nad Labem na nymburském okrese. Jak již sám název napovídá, jedná se o přehlídku divadelních inscenací v hudebních žánrech. Letos v červnu se konal její 8. ročník. Představení této přehlídky se uskutečňují v přírodním amfiteátru v zámeckém parku v Lysé nad Labem. Oproti bakovské přehlídce je tato nesoutěžní.

Obě uvedené přehlídky organizují místní a okresní orgány, organizace a jejich kulturní zařízení.

Nyní k realizovaným samostatným vzdělávacím akcím:
Zkušenosti a výsledky práce amatérských DS v minulých letech ukázaly na nezastupitelnou roli poučeného režiséra, zároveň i na skutečnost, že amatérských režisérů, kterým se dostalo systematické přípravy pro jejich práci v souborech je stále velmi málo. Umožnit rozšíření jejich počtu a vytvořit tím podmínky pro další zvyšování úrovně práce amatérských divadelních souborů si jako cíl klade dvouletý Kurs divadelní režie, organizovaný SKKS ve spolupráci s KV SČDO a dalšími institucemi, které se podílí na organizačním zabezpečení

přehlídek, zvláště s OKS a Gymnáziem Rakovník, Kulturním domem železničářů Nymburk, Střediskovým kult. zařízením v Libici n. C., KaSS v Poděbradech a Společenským klubem pracujících v Žebráku.

Kurs je určen stávajícím i potenciálním režisérům amatérských div. souborů ve Středočeském kraji. Byl zahájen v březnu minulého roku. Do dnešního dne bylo realizováno 9 dvouapůldenních soustředění, které se konaly při krajských přehlídkách v Rakovníku, v Nymburce, v Libici n. C. a v Žebráku a při poděbradském FEMAD.

Kurs měl při svém zahájení 34 posluchačů, rozdělených do 3 skupin režisérů a jedné skupiny posluchačů herectví. V současné době Kurs navštěvuje 28 posluchačů, z toho 18 režisérů a 10 herců. Došlo tedy k téměř zanedbatelnému úbytku posluchačů. Přiznám se, že jsme po některých byvších zkušenostech kalkulovali s úbytkem podstatně větším. Skutečnost, že je tomu tak, jak tomu je, je nesporně potěšitelná a věříme, že zájem a iniciativa posluchačů Kursu neuvadne ani v závěrečném finále, kdy se budou nároky na posluchače stále zvyšovat.

Vedoucí lektorkou kursu je Jarmila Černíková-Drobná, lektory pak Antonín Bašta, Rudolf Felzmann, Zd. Pošíval, Bořík Procházka, Veronika Matějová, Lea Janečková, Petr Kolínský, dr. Eva Vyskočilová, Milan Holas, Petr Janiš, bratři Luxové, Zd. Štěrba, Alena Urbanová, dr. Soňa Hermochová a Jaroslav Kodeš.

Obsahem výuky režijních skupin je základní příprava amatérských režisérů v teoretických a zvláště v praktických disciplínách. Teoretická část je věnována zejména dějinám

divadla se zřetelem k režii, teorii dramatu a řešení divadelního prostoru. Posluchači se prakticky obeznamují s metodikou jevištní řeči, jevištního pohybu, hudební výchovy, se základními otázkami psychologie a pedagogiky.

Největší prostor je věnován dramaturgii a režii. Posluchači se zabývají dramaturgickým rozbořem textu, škrtky, úpravami, režijním rozbořem textu. Obsahem výuky je praktická režijní práce s textem - v tom řešení jevištního prostoru na konkrétním textu, rozbor textu pro herce, konkrétní práce na textu, dramatická situace, práce s hercem, ostatní druhy umění participující na divadelním představení a dal.

V osnovách kursu je pamatováno i na seznámení se základy líčení, s jevištní technikou, s problematikou organizace práce souboru, se základními otázkami scénografie a zvláště kostýmu v amatérském divadle a některými dalšími dílčími disciplínami.

Obsahem výuky herecké skupiny je základní příprava herce, poskytující hercům jak základní teoretické znalosti, tak - a to především - praktické zvládnutí základů herecké práce. Spočívá zejména ve výuce, herecké, hlasové, pohybové a hudební výchovy a dramaturgie pro herce. Vedle vlastní výuky základu herectví je herecká skupina zapojena do výuky režisérů při praktické práci na inscenaci.

Další vzdělávací akcí byl Kurs autorského klubového divadla, který v letech 1983-85 pořádala Lidová konzervatoř SKKS. Kurs byl původně koncipován do 3 semestrů, v průběhu svého konání pak rozšířen o semestr čtvrtý. Během 2 let se v něm uskutečnilo celkem 19 soustředění, z toho 8 dvouapůldenních v Kralupech n. Vlt., Ml. Boleslavi a Hořovicích, 9

jedenapůldenních v Praze v Kulturním domě Litochleby a 2 soustředění při poděbradském FEMAD.

Původně bylo přijato 38 posluchačů, z nichž většina v prvních dvou semestrech byla z dalšího studia vyřazena a naopak doplněna novými zájemci, u nichž byl předpoklad poctivého přístupu i jistých potřebných dispozic k tomuto studiu. K určitým, ne vsak už podstatným změnám, došlo i v průběhu 3. semestru. Celkově bylo přijato 46 posluchačů, z nichž 27 bylo vyloučeno. Výsledkem tedy bylo 19 posluchačů, kteří díky svým schopnostem a pili kurs absolvovali.

Vedoucí lektorkou kursu byla Jarmila Černíková-Drobná, jeho lektory Jaroslav Vágner, Lea Janečková, Veronika Matějova, Pavel Fiala, Petr Kolínský, Milan Krejčík, Zdeněk Štěrba, doc. Bakalář a další.

Obsahem Kursu byla základní příprava tvůrců klubových programů. Hlavními předměty byla dramaturgie, autorská výchova a režijní výchova. Posluchači získali potřebné znalosti i praktické dovednosti při výuce herecké, hlasové, hudební, pohybové a výtvarné výchovy a seznámili se s potřebnými základy psychologie, kulturně výchovné činnosti a se základy organizace a provozu divadelního souboru. Gró praktické výuky přitom spočívalo v převodu literárního textu do dramatické podoby, v tvorbě a realizaci scénářů.

V průběhu čtvrtého semestru bylo realizováno 5 komponovaných pořadů a klubových inscenací v nejrozličnějších žánrových skupinách. Dva z těchto pořadů byly zároveň absolventskými vystoupeními oněch 19-ti posluchačů, kteří obdrželi osvědčení o absolvování kursu. Absolventskými vystoupeními, spojenými s předáním osvědčení, byl kurs 8.

června t.r. v Kralupech n. Vlt. slavnostně zakončen.

V pořadí třetí vzdělávací akcí, jejíž průběh spadá do období minulé divadelní sezóny je dvouletý Kurs dramatické výchovy dětí. Vloni jsem na tomto místě hovořil, a pokud si vzpomínám, velice obšírně o potřebě věnování zvýšené péče oblasti divadla hraného dětmi a v této spojitosti dramatické výchově dětí. Všechno, co jsem zde pravil, platí bezesbytku dodnes, tj. ve stručnosti to, že pokud je někde zapotřebí napřít všechny dostupné síly a prostředky, je to právě na tomto úseku naší práce.

Jedním z konkrétních počinů v tomto smyslu je právě otevření Kursu dramatické výchovy dětí, který organizuje SKKS ve spolupráci s Kulturním domem hl. města Prahy. Kurs je určen vedoucím dětských divadelních a dětských loutkářských kolektivů. Je koncipován do 20 dvouapůldenních soustředění a 2 týdenních soustředění.

Kurs navštěvuje 35 posluchačů ze Středočeského kraje a Prahy a je doplněn zájemci i z jiných českých krajů. Byl zahájen v říjnu min. roku. K dnešku se uskutečnilo celkem 9 dvouapůldenních soustředění v ZK HOH k. p. Kaučuk v Kralupech n. Vlt. a jedno týdenní soustředění na národní přehlídce dětských divadelních a loutkářských souborů v Kaplici.

Vedoucím lektorem kursu je Jaroslav Provazník, lektory pak Ljuba Fuchsová, Zdena Josková, Antonín Navrátil, Soňa Pavelková, Šárka Štemberková, Luděk Richter, Josefa Šimsová, Věra Pernicová, Zdeňka Kratochvílová a Eva Oplištilová. V kursu se počítá s dalšími lektory, zvláště s Hanou Budínskou a s tandemem Kurková-Filčík.

Obsahem kursu je základní příprava vedoucích dětských divadelních kolektivů pro jejich práci v dětských souborech. Posluchači se seznamují s teorií dramatické výchovy, s dětskou literaturou; v praktické části výuky s hereckou, hlasovou, pohybovou a hudební výchovou a jejich metodikou, praktikami dramatické výchovy a její metodikou, s dramaturgickou prací v dětském divadelním souboru, s prací s předmětem a loutkou, s režii v dětském souboru a některými dalšími disciplínami.

Tolik k uskutečněným vzdělávacím akcím.

Kdo v minulé sezóně reprezentoval Středočeský kraj na národních přehlídkách:

- Na loňském JH DS Tyl Klubu pracujících n.p. LIAZ z Mnichova Hradiště s Drdovými Dalskabáty. Inscenace souboru z Mnichova Hradiště neusilovala o experiment, zastupovala na JH nejpočetnější proud našeho amatérského divadla, který vychází z tradičních divadelních postupů a plně se ve svých inscenacích opírá o dramatický text. Inscenace Dalskabátů byla ukázkou poctivé a tvořivé práce tohoto druhu, kterou pozitivně ocenilo i hronovské publikum, a která byla i důstojným uvedením se souboru na jevišti Jiráskova divadla.

- Na národní přehlídce vesnických a zemědělských DS ve Vysokém n. Jiz. reprezentoval Středočeský kraj DS OB Nučice s inscenací hry Miroslava Horníčka Dva muži v Šachu. I nučický soubor se na půdě národní přehlídky uvedl velice dobře. Pravdou je to, že byl bezezbytku vřele přijat vysockým publikem, a nebudu asi daleko od pravdy, když prohlásím, že jeho inscenace patřila k tomu nejlepšímu, co bylo možno ve Vysokém uvidět.

Poněkud jiný názor měla a také ústy s. Zbořilové

tlumočila odborná porota přehlídky, a to nejen při samotném hodnocení, ale i při „s r d e č n é m“ rozloučení se souborem, které je příjemnou a milou tradicí vysocké přehlídky, ovšem bez těch uvozovek.

Dobré přijetí inscenace publikem není přirozeně rozhodujícím měřítkem pro kvalitu inscenace. K onomu přijetí však v případě nučických nedošlo z důvodu jakési vnější líbivosti, ale pro pochopení výpovědi inscenace, která byla osobitým výkladem předlohy, uskutečněným významovým posunem, zprostředkovaným postavou Poutníka. Při vlastním hodnocení bylo možno pouze tušit, že hodnotitel nepřečetl inscenaci a že tedy v podstatě neví, co mluví, i když mluví velice suverénně. Skutečností bylo, že za takových okolností nebylo pak o čem mluvit ani ze strany souboru. Později jsem se osobně přesvědčil, že porota představení opravdu nepřečetla, a nerad bych ji křivdil, ale mám dojem, že hlavně ani číst nechtěla.

Promiňte mi toto malé odbočení, chtěl jsem jen nučické ubezpečit, že jejich vstup na vysocké jeviště byl vstupem důstojným reprezentanta našeho kraje a vyvodit jedno poučení - porota se může kdykoliv mýlit, a to někdy v tom nejpodstatnějším, neboť to není nic nelidského; vystoupení jejího mluvčího by však nemělo mít nikdy formu kategorického soudu z úst posvěcených, neboť taková forma vpravdě nic lidského neevokuje, nepřináší a neumožňuje o věcech lidsky diskutovat. Je to pak škoda pro všechny přítomné v sále.

- Po sděleních o zástupcích na Jiráskově Hronově a Vysokém, by mělo přijít sdělení o účasti souborů na národní přehlídce ruských a sovětských divadelních her ve Svitavách a na nar. přehlídce dětských divadelních a loutkářských souborů v

Kaplici. Výsledky práce Středočeských souborů však neumožnily na tyto přehlídky soubory doporučit.

Pokud jde o Svitavy, nebylo doslova z čeho vybírat, neboť kromě rakovnické inscenace Červnového loučení, která byla poznamenána zejména vyvstalými problémy, abych tak řekl, personálního rázu, jsme zaznamenali nebývalou absenci ruské a sovětské dramatiky v repertoáru našich předních souborů, ovlivněnou do jisté míry Rokem českého divadla a jeho dozníváním. Musím s potěšením konstatovat, že se v minulé divadelní sezóně situace zlepšila, a že v nadcházející sezóně je již jistá slušná úroda, o kterou se postaraly soubory v Lysé, Čelákovících, v Rakovníku, možná i další.

Pokud jde o Kaplici, do výběru pro účast na této národní přehlídce byly přihlášeny pouze 3 soubory (Mělník, Ml. Boleslav a Větrník ze St. Boleslavi). Výběrová komise rozhodla, odvisle od úrovně výsledků práce a od okolností, které činnost uvedených souborů provázely, na letošní Kaplici žádný soubor nedoporučovat. Má to bezprostřední souvislost se stavem dětského divadla ve Středočeském kraji, jak o něm bylo i na tomto fóru již hovořeno.

- Pokud jde o účast Středočeských souborů na národních přehlídkách, zbývá doplnit, že se v červnu t.r. na základě doporučení ÚKVČ zúčastnilo slovenské národní přehlídky amatérského divadla ve Spišské Nové Vsi j.h. Divadlo AHA! z Lysé n. L. se svou inscenací Tragédie masopustu. Mám pouze zprostředkované informace, nicméně tyto praví, že soubor ve Spišské Nové Vsi nejen úspěšně reprezentoval náš kraj, ale i české amatérské divadlo.

Několik málo, a jak jsem již dokonce před rokem předeslal, smutných slov k ediční činnosti v uplynulém období. Před rokem jsem zde řekl, že vzhledem k nově zavedenému systému schvalování edičních plánů, dlouhodobějšímu plánování ediční činnosti a stále obtížnějšímu zajišťování vlastního tisku, patrně ani za rok nebudeme moci konstatovat, že jsme vydaly ten a ten titul. Má slova se, žel, splnila do posledního písmene.

Musím však říci, že mnou vyjádřená víra v lepší příští se pomalu naplňuje. V současné době jsou uzavřeny smlouvy s autory 2 nových publikací, tzn., že návrhy, o kterých jsem vás informoval, byly přijaty a nyní jde jen o jejich vlastní realizaci. Jedná se o:

- publikaci Práce režiséra a jeho metodické postupy, jejíž rukopis autor Miloš Švarc v minulých dnech právě odevzdal;
- a publikaci, pojednávající o využití nejrozličnějších materiálů, na jevišti, pro kterou jsme dlouho hledali autora - jejím autorem bude Petr Kolínský.

Vedle těchto již schválených publikací byly uplatněny tyto další dva návrhy:

- první na publikaci nazvanou Základy divadelního pojmosloví, která by měla být výběrem nejpoužívanějších pojmů, vycházejících z knihy Otakara Zicha Estetika dramatického umění. Uspořadatelem by měl být Zd. Pošíval;
- druhý na dramaturgickou příručku, věnovanou české dramatice, obsahující na 300 synopsí divadelních her a odkazů na přibližně stejný počet titulů kvalitních dramatických textů. Autorkou příručky je Jarmila Černíková-Drobná.

Ještě několik slov k profesionální pomoci poskytované SKKS

tzv. krajsky sledovaným souborům, jejichž počet a složení bývají v jednotlivých letech proměnlivé. Od minulého roku nedošlo k žádné změně v oficiálním složení, a to ne snad proto, že by nedošlo k faktickým proměnám, ale zkrátka proto, že se neuskutečnil onen potřebný administrativní akt. Takže, mezi krajsky sledované soubory i nadále

náleží tyto:

- Vysoká Libeň	- Rakovník
- Nové divadlo Mělník	- Malé div. Kolín
- Scéna Kralupy n. Vlt.	- Žebrák
- Mladá Boleslav	- Libice n.C.
- Mnichovo Hradiště	- Bystřice u Ben.
- Dolní Královice	- Slánská scéna
- Říčany	- Čelákovice
- Poděbrady	- Anfas Černošice

Z dětských DS:

- Pion. div. kroužek při DS Tyl OB Bakov n. Jiz.
- Dětská scéna ZK ROH Slaný
- soubor Větrník Kult. klubu pracujících Labín ze Staré Boleslavi.

Pokud jde o profesionální pomoc i nadále trvá, to co jsem zde pravil před rokem, tj., že na rozdíl od převažujícího způsobu v letech nedávných, kdy byly zajišťovány kompletní režie, scénografická řešení apod., bez toho, aby byl spolu vychováván amatérský režisér, je v současné době snahou zajišťovat pomoc formou metodického vedení, konzultací profesionála s amatérským režisérem, přičemž nejsou nijak

omezeny další možné a užívané formy pomoci v otázkách dramaturgického výběru, úprav textů a všech dalších, dosud běžných forem.

Platí nadále i to, že nechceme rigorózně trvat na tom, že je možná pro všechny stejně jen taková a taková forma pomoci a ne jiná. Tedy například jen forma onoho metodického vedení a ne např. zabezpečení kompletní režie. I nadále budeme muset individuálně posoudit, která z možností je nejefektivnější v tom kterém případě a pokud to prostředky dovolí, také tuto možnost realizovat. Stále přitom platí, že pomoc bude přednostně poskytována těm souborům, které se orientují na pokrokovou a objevnou dramaturgii.

V průběhu minulé divadelní sezóny jsme dostupné prostředky pro tento účel účelně realizovali v souborech v Kralupech n. Vlt. při studiu Šotolovy hry Bitva u Kresčaku, kterou zde režíruje Zd. Pošíval; ve Vysoké Libni, kde soubor měl tendenci k předlouhé odmlce ve své činnosti - soubor v současné době studuje pod režijním vedením Miloše Švarce Stroupežnického Naše furianty a naposledy v Kralupském souboru při scénografickém řešení pohádky Václava Čtvrťka Jak si Rumcajs poslal Cipíška pro pomoc, kde se profesionálním spolupracovníkem stal scénograf Petr Kolínský.

To je však jen pouhá část profesionální pomoci zabezpečované SKKS, a sice ta část, pro niž bylo zapotřebí získat externí spolupracovníky a zvláštní prostředky. Nepoměrně větší rozsah je zajišťován v rámci režijních nákladů SKKS a hlavně s nasazením všech volných chvil jeho pracovnice Jarmily Černíkové-Drobné. Její působení v dlouhé řadě souborů, a nejen krajsky sledovaných, jimž se věnovala nejrozličnější

formou pomoci, přineslo a stále přináší nemálo zdařilých inscenačních počinů, ale také vkladů, které se zúročují v každé další inscenaci toho kterého souboru, s kterým navázala spolupráci. Hodnota tohoto díla je v podstatě nevyčíslitelná.

Svým dílem se na profesionální pomoci podíleli a další profesionální spolupracovníci SKKS, jako například Lea Janečková, Veronika Matějova, Petr Janiš či předseda KPS Jaroslav Šindelář.

Mám za to, že jsem vyčerpал tu část své informace, která se vztahuje k minulému dění a přistoupím tedy k informaci o tom, co plánujeme pro další divadelní sezónu, o tom, co stojí před námi.

Ve dnech 12.-15. a 20.-22. září se v prostorách divadla Na kovárně v Poděbradech uskuteční 13. ročník Festivalu mladého amatérského divadla. FBMAD 1985 je obdobně, jako tomu bylo v minulých letech, koncipován jako setkání amatérských divadelníků, jehož nedílnou součástí kromě představení, budou diskuse k inscenacím a problematice amatérského divadla.

Mnozí z vás obdrželi program FEMAD spolu s pozváním poštou, mimo to je vyvěšen při vstupu do tohoto sálu. Bylo by jen ztrátou času vás s ním nyní seznamovat. Zaznamenejte si pouze změnu, ke které došlo až po potvrzení účasti souborů, na základě požadavku souboru Faux-pas z Nitry, Tato změna spočívá v prohození posledního představení 1. části FEMAD za poslední představení 2. části, tj. namísto Nitry bude hrát Česká Lípa a naopak.

Při referenci o FEMAD 1984 jsem se zmínil o některých problémech, které jeho pořadatelé nemohli nechat bez řešení, především otázku vhodných prostor a formu diskusí. Odtud vyplynuly některé chystané změny. Jedna z nich bezesporu přinese jisté zlepšení. Po mnoha letech bude otevřen sál tzv. Záložny na náměstí Jiřího z Poděbrad, tzn. v blízkosti divadla Na kovárně. Absence tohoto sálu byla po léta problémem při vystoupení souborů, které měly hrací prostor situován do většího nekukátkového prostoru, problémem, který byl řešen hraním na zámeckém nádvoří či v jiných nepříliš vhodných prostorech.

Další zásadní změna patrně mnohé zájemce o FEMAD příliš nepotěší, neboť s ní souvisí radikální omezení počtu tzv. seminaristů. Na místo loňských 240-ti jich letos bude možné uvítat pouhou stovku, tj. přibližně počet obvyklý v minulých ročnících, vyjma toho posledního. Omezení počtu seminaristů má krom jiných příčin i souvislost se změnou organizace diskusí. Počítáme s tím, že prostřednictvím jistého regulačního mechanismu, který nebude pozbývat demokratický charakter, budou utvořeny 3 diskusní skupiny, v kterých se budou pravidelně střídat lektoři, jejichž úkolem bude mj. orientovat diskuse k smysluplnosti. Svodidlem názorů a myšlenek by měl být především Zpravodaj FEMAD, případně dle potřeby společné diskuse v závěru obou částí festivalu.

Další změnou, která se dotýká jak seminaristů, tak hlavně hrajících souborů, je vypuštění čtvrtěčných představení a zhutnění sobotních programů tak, aby seminaristé mohli vidět celý program a aby žádný soubor nepřicházel o možnost být středem jejich pozornosti.

Tolik tedy k zásadním změnám.

Případní vážní zájemci o účast na FEMAD mají možnost do 7. srpna odeslat své přihlášky na adresu SKKS, respektive mi je předat osobně. Příslušný formulář nosím u sebe, stačí mne tedy kdykoliv zastavit a požádat o něj. Předem se již omlouvám těm, kterým přijde omluvný list se sdělením, že nebyli mezi seminaristy zařazeni.

A jako protiřeč - apeluji na všechny metodiky OKS Středočeského kraje, aby využili této jedinečné příležitosti k obohacení svých znalostí, a když už většina z nich nepokládá za potřebné zúčastňovat se krajských přehlídek pro udržení si přehledu o rozvoji amatérského divadla a získání míry úrovně výsledků práce v kraji, měli by považovat za nutné mít přehled o předních projevech amatérské divadelní činnosti v Československu. Nevím o místě, které by jim mohlo v tomto ohledu lépe posloužit.

V pořadí druhou divadelní akcí bude v nastávající sezóně Erbenův Žebrák, který bude letos opět krajskou přehlídkou divadelní klasiky. Uskuteční se v druhé polovině října a tímto programem:

- ve čt. 17. zahájí domácí soubor hrou Jiřího Hubače Dům na nebesích
- 18. uvede soubor z Mnichova Hradiště inscenaci Nezvalovy hry
Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou
- v so. 19. vystoupí mladoboleslavský Kolár s Euripíдовou
Ifigenií v Aulidě
- ne. 29. vystoupí pak soubor z Dol. Kralovic s inscenací hry
Fr. X. Svobody Poslední muž
- čt. 24. uvede soubor Anfas svoji inscenaci Štvanec na hl.

třídě světa

- pá. 25. soubor AHA! z Lysé n. L. uvede svoji novou hru Svůj k svému napsanou na motivy povídek a aktovek A. P. Čechova Miroslavem Pokorným a s hudbou Petra Moravce
- so. 26. budou moci návštěvníci zhlédnout hostující soubor Z divadlo ze Zelenče při Trnavě v inscenaci Maupasantovy a Bednárikovy Guločky
- v ne. 27. přehlídku uzavře Slánská scéna s hrou Voskovce a Wericha s hudbou Jar. Ježka Helenka je ráda aneb Slaměný klobouk

Ještě malá informace pro ty, kdož neměli možnost dosud zhlédnout představení Matky Guráže souboru ze Zelenče. Tato možnost se jim skýtá, neboť v souvislosti s účastí souboru na EŽ soubor vystoupí s Matkou Guráží v pá. 25. října v sousedním Berouně a navíc v neděli 27. října uvede svou inscenaci v Žižkovském divadle v Praze.

Na dny 8.-10. a 15.-17. listopadu je plánována Krajská přehlídka divadelních souborů hrajících pro děti v Rakovníku, kterou letos organizují okresní a místní orgány a jejich kulturně výchovná zařízení v Rakovníku. Přehlídka je v tomto roce nesoutěžní, neboť se v r. 1986 nebude konat ani národní přehlídka v Ostravě. Program této rakovnické přehlídky není dosud stanoven.

Poslední přehlídkou v r. 1985 bude krajská přehlídka dětských divadelních a loutkářských souborů v Mnichově Hradišti. Tato přehlídka vedle již zmíněného Kursu dramatické

výchovy dětí, je jedním z dalších prostředků, jimiž lze napomoci rozvoji dětského divadla a dramatické výchovy. Až dosud přehlídka v podstatě neumožňovala konfrontaci výsledků práce a již vůbec ne výměnu zkušeností vedoucích kolektivů, tolik potřebnou pro poznání a osvojení nejnovějších metod práce. Přistoupili jsme proto ke změně její koncepce.

Aby přehlídka sloužila daleko větší měrou svému poslání, bude od letošního roku uskutečňována formou dvoudenní pracovní dílny, a to tak, aby vedoucí divadelních kolektivů mohli být přítomni celé přehlídce a jejich svěřenci alespoň celému jednodennímu programu. Program přehlídky bude sestaven jednak z hotových inscenací, včetně inspirativního představení souboru z jiného kraje, jednak - a to především - z ukázek práce souborů, tj. z ukázek metod práce, z rozpracovaných nehotových inscenací, z drobných vystoupení, na nichž by bylo možno na místě pracovat pod vedením lektora atp.

Přehlídka se uskuteční ve dnech 22.-24. listopadu. Nebude na ní prováděn výběr na Kaplické divadelní léto, bude mít výsostně pracovní a nesoutěžní charakter. Výběr na národní přehlídku v Kaplici bude prováděn v jarních měsících r. 1986 individuální formou.

O této koncepci byla v dostatečném předstihu informována okresní kulturní střediska a bylo jim souběžně doporučeno, aby obdobným způsobem koncipovala přehlídky v okresech. Těm okresům, které dosud neorganizují přehlídky či pracovní dílny věnované dětskému divadlu, bylo doporučeno, aby při přípravě vyhlášení okresního festivalu ZUČ pro následné období počítaly

se zařazením takové akce do okresního festivalu ZUČ.

Největší divadelní akcí příští sezóny bude opět Krajská přehlídka vyspělých amatérských div. souborů Středočeského kraje. Uskuteční se v tradičních místech. Její první část tentokrát v Rakovníku ve dnech 27. února - 2. března a 6.-9. března 1986 jako Wintrův Rakovník. Druhá část pod názvem Středočeské divadelní hry v Nymburce ve dnech 13.-16. a 20.-23. března.

Přihlášky jako obvykle budou distribuovány na OKS s tím, že na základě výsledků okr. přehlídek, respektive výběrů, doporučí 1-3 nejlepší inscenace z okresu, s možností doporučení náhradníka. Přehlídka nebude druhově nikterak omezována - přijaty mohou být všechny inscenace, které jsou určeny dospělému publiku a inscenace určené dospívající mládeži. Bez doporučení OKS, respektive účasti souboru v okresní přehlídce či organizovaném výběru, nemůže být inscenace přijata do výběru krajské přehlídky. Doporučení či nedoporučení OKS je a bude respektováno.

OKS musí doporučit soubory do 20. ledna 1986 s tím, že do tohoto termínu musí být zároveň umožněno členům krajské poroty zhlédnutí představení a ukončen výběr účastníků přehlídky. Vyzývám proto opakovaně všechny soubory a pracovníky OKS, aby nás informovali průběžně o premiérách, respektive reprízách svých inscenací. Výběr účastníků přehlídky lze rozložit prakticky na celý rok a nemusí pak docházet k situacím, kdy jsou soubory nuceny realizovat představení pouze pro členy poroty a to ještě obvykle v poslední dny před uzávěrkou

soutěže.

Stejné zásady výběru platí i pro další z festivalových akcí, kterou je Krajská přehlídka vesnických a zemědělských DS Středočeského kraje, I ona se uskuteční v obou tradičních místech. Její první část v Libici n. C. ve dnech 10.-13. dubna 1986. Druhá část ve Žlebech 17.-20. dubna.

Znovu jen připomínám, že přehlídka ve Žlebech a Libici je určena pro soubory, které pracují v místech, které mají charakter venkovského sídla, přesněji: jejichž zřizovatel má své sídlo v místě, které nemá statut města. Zatím co Wintrova Rakovníka a SDH v Nymburce se mohou zúčastnit kterékoli divadelní soubory ze Středočeského kraje bez ohledu na to, z jakého místa jsou či kdo je zřizuje. Podmínkou je taková inscenační úroveň, která odpovídá soudobé inscenační úrovni předních souborů kraje. To znamená, že přehlídky se mohou zúčastnit i soubory z té nejmenší venkovské obce. Přitom takové soubory neztrácejí možnost zúčastnit se krajské přehlídky vesnických a zemědělských DS.

Ještě jedna důležitá informace, která je novelizací úzu, který jsem právě zopakoval: soubory, jejichž zřizovatelem je JZD, ať jsou odkudkoliv, mají otevřenu cestu kamkoliv. Pozor, pouze soubory JZD, netýká se to případných souborů Státních statků či jiných zemědělských podniků.

Jaké budou realizovány během následného období vzdělávací akce:

- Nadále bude pokračovat Kurs divadelní režie, jehož posluchače

čeká 5 dvouapůldenních soustředění při krajských přehlídkách a FEMAD a navíc závěrečné soustředění, na kterém budou předvedena absolventská představení. Přípravuje se jich celkem 7. Toto závěrečné soustředění, jehož součástí bude i slavnostní vyřazení absolventů, se uskuteční v Tylově divadle v Rakovníku ve dnech 25. a 26. dubna 1986. To je novinka i pro samotné posluchače.

- Souběžně bude pokračovat i Kurs dramatické výchovy dětí, určený vedoucím dětských divadelních kolektivů. Jeho posluchače čeká ještě 7 dvouapůldenních soustředění v Kralupech n. Vlt. a jedno týdenní soustředění v dosud neurčeném místě a blíže neurčeném termínu - někdy v průběhu června 1986, kdy bude i tento kurs ukončen.

Zcela úmyslně jsem nehovořil blíže k dramaturgii souborů z pohledu celého kraje, neboť o tom má připravenou informaci Jarmila Černíková-Drobná. Rovněž jsem nehovořil o práci KPS pro divadlo, neboť tuto informaci připravil jeho předseda Jaroslav Šindelář.

Závěrem, dříve než jim předám slovo, byť Jaroslavu Šindelářovi jen nepřímou, neboť péče o nový úsměv mu nedovoluje být na letošním JH osobně. Tedy dříve než jim předám slovo, mi dovoluňte, abych za vykonanou práci na pomoc amatérskému divadlu v minulém období poděkoval všem profesionálním spolupracovníkům, jejichž jména zda byla vyslovena, ale i těm, jejichž jméno v mé řeči nezaznělo a kteří ať se již ve spolupráci se SKKS či přímo se soubory a jejich zřizovateli

byli skutečně nápomocní rozvoji amatérského divadla. Mezi těmi, které jsem dosud nejmenoval, jde zvláště o Josefa Kettnera, Radana Ruseva, Vlastu Krautmanovou, Josefa Pallu, Michala Hesse, Jitku Jezdinskou, Sašu Pernicu a Jana Růžičku.

Bohužel, nelze vyjadřovat poděkování všem profesionálům, neboť v některých případech by bylo pro amatérské soubory patrně přínosnější, kdyby ke spolupráci nikdy nedošlo.

Dovolte, abych zcela samostatně a zvláště srdečně poděkoval za neúnavnou, rozsahem téměř nepředstavitelnou a nevyčíslitelnou, a tak v podstatě nehonorovanou práci Jarmile Černíkové-Drobné. Mé samostatné poděkování za obětavou práci náleží i předsedovi KPS Jaroslavovi Šindelářovi, ale i všem členům KPS, kteří jsou bez nadsázky nepostradatelnými pomocníky při řešení všeho zásadního, co se dotýká oblasti amatérského divadla v našem kraji.

Vůbec největší díky náleží však všem divadelním souborům, jejich zřizovatelům a vedoucím osobnostem za jejich poctivou a kvalitní práci v minulé divadelní sezóně, za práci, která byla tím nejlepším příspěvkem k oslavám tak významného výročí, které v letošním roce oslavujeme.

Zcela zvláštní poděkování náleží těm souborům, které tvoří neodmyslitelné organizační zázemí přehlídek amatérského divadla ve Středočeském kraji, a zde především souboru Tyl z Rakovníka, který po uzavření divadla, ke kterému došlo na základě revize elektroinstalace koncem června min. roku, dal své síly, ať již při pracích pomocných, ale i odborných, ku pomoci při provedení rekonstrukce elektroinstalace a dalších úprav divadla. Díky iniciativě jeho členů, kteří zde

odpracovali ve velice krátkém časovém úseku na 3.500 brigádnických hodin - a pracovali i v těch největších mrazech - mohlo být divadlo znovu otevřeno, čímž bylo umožněno i bezvadné fungování Wintrova Rakovníka v březnu t.r.

Poděkování patří i těm OKS, která věnují oblasti amatérského divadla systematickou a kvalifikovanou péčí. Rok se sešel s rokem a opět musím s politováním říci, že mezi ně nepatří všechna, že se mnoho nezměnilo. Mezi ta, kterým toto poděkování náleží bezesporu, patří především OKS Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk a OKS Praha-západ. Bohužel, je i několik takových okresů, kde oblast amatérského divadla jakoby téměř neexistovala, respektive jako by se na tomto úseku zastavil čas někdy před 15 léty. Exemplárním příkladem takového stavu je např. okres Příbram.

Nalézáme se v období, kdy budeme konkretizovat plány činnosti na další pětiletku. Je zde tedy nemalá příležitost k zhodnocení vykonaného a hlavně k uvědomení si toho, co vykonáno nebylo a co by šlo v příštích letech radikálně změnit k lepšímu.

Přeji všem do další divadelní sezóny dobré zdraví a stále více tvůrčích sil, radosti a uznání za dobře vykonanou práci.

Přeji souboru z Bystřice u Ben., aby 13. října úspěšně obstál na národní přehlídce ve Vysokém n. Jiz., jakož i souboru Anfas, aby stejně dobře obstál na národní přehlídce ruských a sovětských div. her ve Svitavách, Malému divadlu z Kolína přeji hodně zdaru a pozorných dětských diváků na národní přehlídce v Ostravě, k čemuž je nutno připojit i víru v uskutečnění této přehlídky, neboť patrně ani v této

chvíli není o jejím letošním bytí jasno.

Zvláště aktuálním je mé přání, aby se dnes v Hronově dařilo souboru z Lysé n. L. při uvedení jejich Tragédie masopustu na prknech Jiráskova divadla. Lysáci, necht' se vám váš debut v Jiráskově divadle vydaří!